

چرا بعضی پسرها آرایش می‌کنند؟

در روز روشن نقش پرنیان صد قلم رنگ بر چهره جوانان اصفهانی خودنمایی می‌کند و قامت خیابان‌های اصلی شهر به صحنه جولان پسرانی تبدیل شده که هر روز با رصد جدیدترین مدل‌های آرایش...

در روز روشن نقش پرنیان صد قلم رنگ بر چهره جوانان اصفهانی خودنمایی می‌کند و قامت خیابان‌های اصلی شهر به صحنه جولان پسرانی تبدیل شده که هر روز با رصد جدیدترین مدل‌های آرایش سوپرستارها، ساعت‌ها زمان خود را برای آرایش صورت و پیرایش مو در مقابل آئینه می‌گذرانند. دغدغه تغییر رنگ مو و یا استفاده از روشن کننده‌ها و ضد چروک‌های آرایشی برای این عده تا حدی است که آن‌ها را تا مرز بی‌هویتی و لبه تیز با خود بیگانگی به پیش می‌برد. به گزارش خبرنگار خبرگزاری دانشجویان ایران (ایسنا) منطقه اصفهان، به نظر می‌رسد بیش از آن‌که معیار پسران و دختران ایرانی برای انتخاب نوع ظاهر بر پایه هنجارها و ارزش‌های ملی و مذهبی کشور باشد بر مبنای خرده‌فرهنگ‌های وارداتی و ضد هنجارهایی استوار شده که در نتیجه ورود جوامع در حال توسعه در مسیر مدرنیته حاصل آمده است. براساس آمارهای رسمی موجود هفت درصد مردان کشور از لوازم آرایشی استفاده می‌کنند، این در حالی است که بر اساس بررسی‌های جهانی بازار لوازم آرایش در ایران دومین بازار بزرگ در منطقه بعد از کشور عربستان سعودی و هفتمین کشور در جهان است و آسیب شناسان اجتماعی یکی از دلایل عمده گرایش مردان به استفاده از لوازم آرایشی را عدم مشارکت مؤثر پدر در فرزندپروری عنوان کرده‌اند، چرا که بروز این پدیده به طور مستمر کودکان را در مجاورت هم‌زیستی مستقیم با مادران قرار می‌دهد و به صورت ناخودآگاه در خلق و خوی آن‌ها تأثیر می‌گذارد.

عدم احساس خودباوری در مردان عامل استفاده آن‌ها از لوازم آرایشی است

به اعتقاد کورش محمدی، آسیب‌شناس اجتماعی استفاده از لوازم آرایش توسط مردان ناشی از دلایل متفاوتی است، و عوامل روان‌شناختی و ارزشی، وجود شبکه‌های مجازی و الگوگیری جوانان از سوپرستارهای رشته‌های مختلف هنری و ورزشی از جمله دلایل گرایش مردان به استفاده از لوازم آرایشی است.

وی با مدنظر قرار دادن تأثیر عوامل روان‌شناختی و ارزشی افزود: کاهش سطح اعتماد به نفس عمومی در جامعه باعث می‌شود که افراد در مقایسه خود با دیگران به تصویری شکسته در آئینه وجودی خود دست یابند و این مسئله آن‌ها را وادار می‌سازد تا به هر قیمتی برای یافتن ابزاری برای محبوب کردن خود در نگاه دیگران تلاش کنند.

رییس انجمن ملی آسیب‌شناسی اجتماعی ایران گفت: این افراد به علت نداشتن احساس خودباوری، خود را دگرگون شده می‌یابند و از این رو برای برطرف کردن عقده‌ها و کمبودهای درونی خود به سمت خرده فرهنگ‌هایی مانند استفاده از لوازم آرایشی روی می‌آورند چرا که به دلیل نداشتن مهارت کافی در پذیرش خود به دنبال ارائه تصویری متفاوت از خود واقعی به مخاطب هستند.

لزوم مراقبت فرهنگی از جامعه در زمان گذار

محمدی تصریح کرد: جامعه ایران در حال گذار از یک جامعه سنتی به جامعه صنعتی است و این مسئله طبیعی است که بسیاری از ارزش‌های ایرانی در گذر زمان دچار دگرگونی شده یا حتی تغییر ماهیت دهند، بنابراین در این میان مراقبت فرهنگی از جامعه لازم و ضروری است اما با این وجود در این زمان حساس، متولیان فرهنگی با غفلت جامعه را به حال خود رها کرده‌اند.

وی ادامه داد: هر چند طی سال‌های پس از پیروزی انقلاب اسلامی تاکنون ایران توانسته در بسیاری از جنبه‌های زندگی اقتصادی پیشرفت کند و به قدرت قابل رقابتی در مقایسه با سایر کشورهای جهان تبدیل شود، اما به جرات می‌توان گفت که ایران در عرصه فرهنگ جامانده است.

ورود تکنولوژی‌های وارداتی همراه با مؤلفه‌های فرهنگی

رییس انجمن ملی آسیب‌شناسی اجتماعی ایران با اشاره به این‌که فضای مجازی یک تکنولوژی وارداتی است، افزود: ورود تکنولوژی‌های وارداتی همواره با ورود برخی مؤلفه‌های فرهنگی نیز همراه بوده است، مؤلفه‌هایی که در بسیاری از موارد در مقایسه با فرهنگ و سنت‌های دیرین ایرانی - اسلامی ضدارزش تلقی می‌شوند و نکته اساسی اینجاست که اجتماع ضدارزش‌ها در کنار هم ممکن است به ایجاد یک کلنی منجر شود، همان‌گونه امروز در ارتباط با نوع پوشش بانوان و یا در خصوص آرایش مردان شاهد این مسئله هستیم.

محمدی اظهار کرد: ضدارزش‌های هنجار شده در جوامع باعث ایجاد نوعی طبقه ارتباطی برای نسل جوان می‌شود و افراد را فارغ از جایگاه آن‌ها در طبقات تعریف شده اجتماعی در کنار یکدیگر جمع می‌کند، پدیده‌ای که در ادامه منجر به قطع محدوده ارتباط یک جوان با دیگر مراکز فرهنگی انسان‌ساز جامعه مانند مسجد شده و او را به الگوبرداری از رفتار ناپسند دیگران ترغیب و وادار می‌کند.

وی ابراز عقیده کرد: امروز ارتباطات میان دختران و پسران بسیار آزاد و خارج از حدود شرعی و دینی مسلمانان شده است، و

جوانان نیز به دلیل مخالفت والدین با ایجاد روابط راحت و بدون چارچوب با جنس مخالف خود، اغلب به صورت پنهانی اقدام به برقراری این گونه روابط می‌کنند و در کنار ایجاد چنین دوستی‌هایی هنجارهایی را نیز بر پایه خرده فرهنگ‌های زائد وارداتی بر اساس موقعیت و طبقه ارتباطی خود تعریف می‌کنند.

تکنولوژی یک فرصت خوب برای بشر است

رییس انجمن ملی آسیب‌شناسی اجتماعی ایران با تاکید بر این‌که تکنولوژی یک فرصت خوب برای بشر است، گفت: نگاه تهدیدآمیز تکنولوژی زمانی آغاز می‌شود که وسایل مختلف ارتباط جمعی بدون ایجاد ابزار و پیوست فرهنگی مناسب و کارآمد آن به کشور وارد شود چرا که بدون بیمه‌سازی در حوزه‌های مختلف فرهنگ وضع جامعه هیچ تغییری نخواهد کرد و وضع موجود بهبود نخواهد یافت.

محمّدی افزود: بیمه‌سازی فرهنگی بهترین راه ممکن برای موازنه تولیدات فرهنگی است، بنابراین لازم است متولیان فرهنگی جامعه به جای مطرح کردن گزینه فیلترسازی و رفع تکلیف به دنبال تعریف تکلیف برای خود باشند، چرا که هر چند گرایش مردان به استفاده از لوازم آرایشی نتیجه استفاده افراطی و خارج از چارچوب جوانان از وسایل ارتباط جمعی و ماهواره است، اما تجربه نیز نشان داده که اعمال مقررات قضایی برای استفاده از این شبکه‌ها نیز باعث عدم استفاده مردم از این ابزارها نشده است.

وی با ملزم دانستن تبلیغ رسانه‌های ملی اعم از دیداری و شنیداری برای ایجاد ارتباط جوانان با گروه‌های سالم و مثبت فضای مجازی ادامه داد: جوان امروز نیازمند تولیدات کارآمد فرهنگی است نه کار چکشی در راستای یک دستورالعمل تشکیلاتی، چرا که در عمل نمی‌توان همه کاربران تلفن‌های همراه پیشرفته در جامعه را قانون شکن دانست، در زمانی که افراد می‌توانند در کمترین زمان ممکن از طریق ایمیل‌های خود یا هزاران کانال ارتباطی دیگر به کاربردی‌ترین فیلترشکن در جهان دسترسی پیدا کنند.

رسانه ملی در معرفی الگوها دقت کند

رییس انجمن ملی آسیب‌شناسی اجتماعی ایران اظهار کرد: امروز رسانه ملی ما به صراحت در تبلیغ‌های خود مردان را به سمت استفاده از لوازم آرایش سوق می‌دهند، زمانی که رسانه از یک ورزشکار معروف ایرانی حمایت می‌کند که به وضوح از لوازم آرایشی استفاده می‌کند و یا از مجریان مرد گریم شده در برنامه‌های خود استفاده می‌کند، چگونه می‌توان انتظار داشت که جوان امروزی از این تصاویر الگوبرداری نکند؟

محمّدی با اعتقاد به این‌که اصلاح‌پذیری نسل جوان امروز بسیار مشکل است، خاطرنشان کرد: دیدگاه مردی را که در باور خود نسبت به استفاده از لوازم آرایشی احساس نیاز می‌کند به سختی می‌توان تغییر داد؛ چرا که از یک سو استفاده از برخورد پلیسی در برابر این افراد بی‌حاصل است و از طرف دیگر انجام کار فرهنگی نیز هر چند لازم به نظر می‌رسد اما دیر بازده است، بنابراین بهتر است مسئولان فرهنگی جامعه بر اصلاح دیدگاه نسل نوپای امروز تمرکز کنند نسلی که نه لوازم آرایشی را می‌شناسد و نه دیدگاهی درباره استفاده از این وسایل دارد.

وی گفت: آموزش و پرورش باید همراه با ادارات کل فرهنگ و ارشاد اسلامی در همه استان‌ها و نیز سازمان بهزیستی و وزارت کار و رفاه اجتماعی بسیج شوند تا فرهنگ جامعه را در راستای افزایش سطح خودباوری و نشاط و تعالی ارتقا ببخشند، چرا که در بعضی مواقع مردان از لوازم آرایش به عنوان پوششی برای پر کردن خلأهای روانی خود استفاده می‌کنند.

در ایجاد یک پدیده اجتماعی دلایل متعددی دخیل هستند

در همین راستا مهدی محبی، آسیب‌شناس در گفت‌وگو با خبرنگار ایسنا- منطقه اصفهان، با اعتقاد به این‌که استفاده از لوازم آرایشی توسط مردان یک آسیب اجتماعی است، اظهار کرد: دلایل متعددی در ایجاد یک پدیده یا آسیب اجتماعی دخیل هستند، به طوری که تأثیر عوامل شخصیتی، اجتماعی، ژنتیکی و جسمی و نبود زیرساخت‌های فرهنگی در این راستا بسیار مهم و تأثیرگذار هستند.

وی افزود: هر چند عامل ایجادکننده آسیب‌های اجتماعی در افراد مختلف متفاوت هستند، اما وجود عقده‌های شخصیتی در افراد، وجود ضعف فرهنگی در جامعه، عدم مدیریت نهادهای فرهنگ‌ساز در کشور، بروز ضعف آموزش‌پذیری در اجتماع و شیوع چشم و هم‌چشمی میان هم‌سالان از جمله عواملی است که به فراگیری نسبی استفاده آقایان از لوازم آرایش در ایران منجر شده است.

قائم مقام انجمن آسیب‌شناسی کشور در خصوص پارامترهای مستعد کننده مردان برای گرایش به استفاده از لوازم آرایش گفت: هر فرد با توجه به وضعیت خانوادگی، شخصیتی و اجتماعی خود ممکن است به سمت استفاده از لوازم آرایش ترغیب شود، بنابراین می‌توان گفت که تفکیک جوامع به دو دسته شرقی و غربی و انتساب استفاده منحصر به فرد یکی از این جوامع از لوازم آرایش امر اشتباهی است.

محبی افزود: گستردگی استفاده از وسایل ارتباط جمعی در همه جای دنیا جهان را به یک "دهکده کوچک" تبدیل کرده است و استفاده از دو تعبیر جامعه غربی و جامعه شرقی بیش از آن‌که یک تعریف انسانی و ارتباطی باشد، یک تعریف جغرافیایی است.

ایران در مسیر حرکت از سنت به مدرنیته

وی با اعتقاد به این‌که ایران در حال گذار از سنت به مدرنیته است، ادامه داد: علاوه بر این‌که در این مسیر مردم با یک بحران هویت روبه رو شده‌اند، بلکه این حرکت عواقب و تبعات ناخوشایند بسیاری را برای کشور به دنبال داشته است، با این وجود نمی‌توان گفت که این پیامدهای ناخواسته محصول جوامع شرقی یا برخاسته از خصلت جوامع غربی است؛ چرا که بروز چنین

پدیده‌های اجتماعی آسیب‌زایی در کشورهای در حال توسعه نتیجه رسیدن به ایده‌ال‌های مدرنیته جهانی است. قائم مقام انجمن آسیب‌شناسی کشور خاطرنشان کرد: تبعات حرکت به سوی مدرنیته زمانی آسیب تلقی می‌شود که منجر به از بین رفتن کلی دسته‌ای از ارزش‌های جامعه و یا تغییر آن‌ها شود، مانند آن چیزی که امروز در خصوص گرایش مردان به آرایش صورت و تغییر رفتار زنان در انتخاب مدهای مردانه شاهد هستیم.

محبی با اشاره به تأثیر منحصر به فرد رسانه‌ها در تسریع شیوع ضدہنجارها در محیط‌های اجتماعی اظهار کرد: پدیده‌های اجتماعی حاصل رویدادهای تعمیدی هستند و رسانه عاملی است که می‌تواند سرعت شیوع یک پدیده ناهنجار اجتماعی را به یک دهم زمان طبیعی آن کاهش دهد، با این وجود باید گفت که فیلتر رسانه‌ها با هدف جلوگیری از دسترسی افراد به ابزارهای ارتباط جمعی گزینه ناکارآمدی است، همان‌گونه که تاکنون فیلتر شبکه‌های مختلف اینترنتی نتوانسته سودمند واقع شود.

فرهنگ سازی از ایجاد ممنوعیت بهتر است

قائم مقام انجمن آسیب‌شناسی کشور با تأکید بر انجام کار فرهنگی توسط متولیان این امر در جامعه تصریح کرد: انجام کار فرهنگی به مراتب از ممنوع کردن دسترسی مردم به شبکه اطلاعات جهانی بهتر است، جوان امروز بیش از این‌که به تماشای سریال‌های دست‌چندم، تکراری یا کپی شده از روی شبکه‌های ماهواره‌ای خارجی نیازی داشته باشد به شرکت در برنامه‌هایی نیازمند است که علاوه بر شاد، آموزنده، سرگرم‌کننده و جوان‌پسند بودن، متناسب با نیازهای روز آن‌ها طراحی شده باشد و با زبانی ساده به آن‌ها مفهوم صحیح زندگی کردن را بیاموزد.

وی با ابراز نگرانی برای آینده ایران گفت: اگر وضعیت کنونی بدون هیچ گونه تغییری ادامه یابد به طور حتم به نقطه‌ای خواهیم رسید که جامعه صحنه بروز پدیده‌هایی به مراتب مخرب‌تر، خطرناک‌تر و ضد ارزشی‌تر از اکنون خواهد شد و به روزی خواهیم رسید که ارزش‌های معنوی، سنتی و دینی ایرانیان برای همیشه به فراموشی سپرده خواهند شد، بنابراین لازم است متولیان فرهنگی جامعه از هم اکنون آموزش‌های لازم را برای تحکیم بنیان‌های خانواده به خانوارها ارائه داده و از این طریق در فرهنگ‌سازی هر چه بهتر تلاش کنند.

گزارش از: ندا دستان خبرنگار ایسنا منطقه اصفهان